

A LA MESA DEL SENADO

EL GRUPO PARLAMENTARIO IZQUIERDA CONFEDERAL (ADELANTE ANDALUCIA, MÉS PER MALLORCA, MÁS MADRID, COMPROMÍS, GEROA BAI Y CATALUNYA EN COMÚ PODEM), a instancias del senador Carles Mulet Garcia (Compromís), al amparo de lo que se establece en el Reglamento del Senado, presenta para su debate en la Comisión de Hacienda la siguiente Moción .

EXPOSICIÓN DE MOTIVOS

La equidad y la igualdad fiscal son principios fundamentales en cualquier sociedad democrática. Sin embargo, en el País Valenciano y en todo el Estado se dan en la actualidad situaciones de exenciones fiscales que distorsionan estos principios. Un ejemplo es el de las actividades económicas que ofrecen bienes y servicios al mercado en competencia, donde ciertas entidades tienen exención legal de tributar en los impuestos municipales correspondientes, mientras que otras entidades están obligadas.

Uno de los casos más conocidos es el de la fiscalidad de la Iglesia Católica y otras entidades religiosas previstas en los artículos IV y V del Acuerdo sobre Asuntos Económicos entre el Estado español y la Santa Sede y los acuerdos con otras iglesias, confesiones y comunidades religiosas y sus fundaciones, que tienen suscritos acuerdos de cooperación con el Estado. Mediante estas coberturas legales los lugares de culto están exentos de contribuir con impuestos, del mismo modo que disfrutan de esta exención las asociaciones, fundaciones, entidades y congregaciones religiosas. El problema radica en el hecho que detrás de esta situación lógica y razonable se esconden otras situaciones claramente discriminatorias. Actividades económicas como hospitales privados, universidades privadas, hoteles, oficinas, aparcamientos públicos, residencias, etc., con una evidente finalidad lucrativa, que disfrutan de exenciones fiscales como si se tratara de lugares de culto, y entran en clara competencia desleal con otras unidades de negocio que pagan sus impuestos.

Además, si atendemos en los acuerdos suscritos entre el Estado español y la Santa Sede, el artículo IV reconoce que aquellas actividades que se destinan a explotaciones económicas no estarán exentas de pagar los impuestos correspondientes, y se tendrán que equiparar con las otras sin partir de una posición de ventaja, de forma que la fiscalidad de la Iglesia no puede aprovecharse de las sensibilidades religiosas reconocidas por el Estado para desarrollar actividades económicas. Así lo ha reconocido incluso el Papa Francisco, quien en una entrevista a los medios de comunicación afirmó que los edificios dedicados a hasta que no sean de culto o sociales sí que tendrían que pagar impuestos.

Grupo Parlamentario de Izquierda Confederal

Actualmente, muchos ayuntamientos han manifestado o iniciado el proceso de envío de los recibos de los diferentes impuestos municipales que corresponden a confesiones religiosas o entidades relacionadas por actividades de tipo económico. De hecho, en el año 2017 tuvo lugar la Declaración de València por una financiación local justa, que contó con la participación de más de setenta alcaldesas y alcaldes de las principales ciudades españolas y de prácticamente todas las formaciones políticas representativas, la cual recogía en el punto tercero, que:

(...) habría que flexibilizar el número de exenciones, bonificaciones y otros beneficios fiscales aplicables a determinados tributos locales y autonómicos por operadores o productores privados que actúan en una economía de mercado.

En esta Declaración se hizo visible, pues, la necesidad de una reforma urgente de la actual Ley de régimen fiscal de las entidades sin hasta lucrativos y de los incentivos fiscales al mecenazgo, puesto que se ha producido una fuerte contradicción entre la equidad y la justicia social fiscal que proclama la Constitución en su artículo 31.1:

(...) todos contribuirán al sostenimiento de los gastos públicos de acuerdo con su capacidad económica mediante un sistema tributario justo, inspirado en los principios de igualdad y progresividad que, en ningún caso, tendrá alcance confiscatorio.

Por otro lado, el artículo 107.1. de la sección segunda del Tratado de Funcionamiento de la Unión Europea establece que:

(...) excepto que los tratados disponen otra cosa, serán incompatibles con el mercado interior, en la medida que afectan los intercambios comerciales entre estados miembros, las ayudas otorgadas por los estados o mediante fondos estatales, debajo cualquier forma que falsean o amenazan falsear la competencia, para favorecer determinadas empresas o producciones.

Es por eso que las ayudas de Estado pueden ser contrarias al derecho comunitario y a las normas de competencia por haberse concedido sin seguir los procedimientos establecidos (ayudas ilegales) o por no respetar los requisitos y límites de fondos establecidos en los mismos preceptos (ayudas incompatibles), las cuales tienen que ser devueltas y el Estado tiene la obligación de recuperarlas.

Grupo Parlamentario de Izquierda Confederal

Por todo esto, presentamos la siguiente **MOCIÓN**:

La comisión de Hacienda insta al Gobierno a:

PRIMERO. Reformar en profundidad y de manera urgente la Ley 49/2002, de 23 de diciembre, de régimen fiscal de las entidades sin hasta lucrativos y de los incentivos fiscales al mecenazgo, en el sentido de garantizar la equidad fiscal distributiva por encima de cualquier privilegio, tal como exigen el artículo 14 de la Constitución Española y el artículo 107 del Tratado Fundacional de la UE.

SEGUNDO. Dejar en los ayuntamientos la discrecionalidad de aplicar o no las exenciones fiscales y, en el caso de mantener ciertas exenciones tributarias estatales a actividades económicas debajo el amparo de la Ley 49/2002, a compensar las haciendas locales la pérdida de estos ingresos, como ya se hace en el caso de los centros de educación concertada.

TERCERO. Habilitar con carácter urgente las corporaciones locales que así lo soliciten, para regular el procedimiento tributario que agilice y facilite la gestión de la recuperación de ayudas fiscales incompatibles o ilegales para ser contrarias al derecho comunitario en el ámbito local, como ejecutor de la decisión de la Gran Sala del Tribunal de Justicia de la Unión Europea, avalada también por varias sentencias de los tribunales de justicia del Estado español.

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

L'equitat i la igualtat fiscal són principis fonamentals en qualsevol societat democràtica. No obstant això, al País Valencià i arreu de l'Estat es donen en l'actualitat situacions d'exempcions fiscals que distorsionen aquests principis. Un exemple és el de les activitats econòmiques que ofereixen béns i serveis al mercat en competència, on certes entitats tenen exempció legal de tributar en els impostos municipals corresponents, mentre que altres entitats hi estan obligades.

Un dels casos més coneguts és el de la fiscalitat de l'Església Catòlica i altres entitats religioses previstes en els articles IV i V de l'Acord sobre Assumptes Econòmics entre l'Estat espanyol i la Santa Seu i els acords amb altres esglésies, confessions i comunitats religioses i les seues fundacions, que tenen subscrits acords de cooperació amb l'Estat.

Mitjançant aquestes cobertures legals els llocs de culte estan exempts de contribuir amb impostos, de la mateixa manera que gaudeixen d'aquesta exempció les associacions, fundacions, entitats i congregacions religioses. El problema rau en el fet que darrere d'aquesta situació lògica i raonable s'amaguen altres situacions clarament discriminatòries. Activitats econòmiques com hospitals privats, universitats privades, hotels, oficines, aparcaments públics, residències, etc., amb una evident finalitat lucrativa, que gaudeixen d'exempcions fiscals com si es tractara de llocs de culte, i entren en clara competència deslleial amb altres unitats de negoci que paguen els seus impostos.

Grupo Parlamentario de Izquierda Confederal

A més a més, si atenem als acords subscrits entre l'Estat espanyol i la Santa Seu, l'article IV reconeix que aquelles activitats que es destinen a explotacions econòmiques no estaran exemptes de pagar els impostos corresponents, i s'hauran d'equiparar amb les altres sense partir d'una posició d'avantatge, de manera que la fiscalitat de l'Església no pot aprofitar-se de les sensibilitats religioses reconegudes per l'Estat per a desenvolupar activitats econòmiques. Així ho ha reconegut fins i tot el Papa Francesc, qui en una entrevista als mitjans de comunicació va afirmar que els edificis dedicats a fins que no siguin de culte o socials sí que haurien de pagar impostos.

Actualment, molts ajuntaments han manifestat o iniciat el procés d'enviament dels rebuts dels diferents impostos municipals que corresponen a confessions religioses o entitats relacionades per activitats de tipus econòmic. De fet, en l'any 2017 va tindre lloc la Declaració de València per un finançament local just, que va comptar amb la participació de més de setanta alcaldesses i alcaldes de les principals ciutats espanyoles i de pràcticament totes les formacions polítiques representatives, la qual recollia en el punt tercer, que:

(...) caldria flexibilitzar el nombre d'exempcions, bonificacions i altres beneficis fiscals aplicables a determinats tributs locals i autonòmics per operadors o productors privats que actuen en una economia de mercat.

En aquesta Declaració es va fer visible, doncs, la necessitat d'una reforma urgent de l'actual Llei de règim fiscal de les entitats sense fins lucratius i dels incentius fiscals al mecenatge, ja que s'ha produït una forta contradicció entre l'equitat i la justícia social fiscal que proclama la Constitució en el seu article 31.1:

(...) tots contribuïran al sosteniment de les despeses públiques d'acord amb la seua capacitat econòmica mitjançant un sistema tributari just, inspirat en els principis d'igualtat i progressivitat que, en cap cas, tindrà abast confiscatori.

D'altra banda, l'article 107.1. de la secció segona del Tractat de Funcionament de la Unió Europea estableix que

(...) excepte que els tractats disposen una altra cosa, seran incompatibles amb el mercat interior, en la mesura que afecten els intercanvis comercials entre estats membres, les ajudes atorgades pels estats o mitjançant fons estatals, davall qualsevol forma que falsegen o amenacen falsejar la competència, per afavorir determinades empreses o produccions.

És per això que les ajudes d'Estat poden ser contràries al dret comunitari i a les normes de competència per haver-se concedit sense seguir els procediments establits (ajudes il·legals) o per no respectar els requisits i límits de fons establits en els mateixos preceptes (ajudes incompatibles), les quals han de ser retornades i l'Estat té l'obligació de recuperar-les.

Per tot això, presentem la següent MOCIÓ

La Comissió de Hisenda insta al Govern a:

PRIMER. Reformar en profunditat i de manera urgent la Llei 49/2002, de 23 de desembre, de règim fiscal de les entitats sense fins lucratius i dels incentius fiscals al mecenatge, en el sentit de garantir l'equitat fiscal distributiva per damunt de qualsevol privilegi, tal com exigeixen l'article 14 de la Constitució Espanyola i l'article 107 del Tractat Fundacional de la UE.

Grupo Parlamentario de Izquierda Confederal

SEGON. Deixar als ajuntaments la discrecionalitat d'aplicar o no les exempcions fiscals i, en el cas de mantindre certes exempcions tributàries estatals a activitats econòmiques davall l'emparr de la Llei 49/2002, a compensar les hisendes locals la pèrdua d'aquests ingressos, com ja es fa en el cas dels centres d'educació concertada.

TERCER. Habilitar amb caràcter urgent les corporacions locals que així ho sol·liciten, per a regular el procediment tributari que agilitze i facilite la gestió de la recuperació d'ajudes fiscals incompatibles o il·legals per ser contràries al dret comunitari en l'àmbit local, com a executor de la decisió de la Gran Sala del Tribunal de Justícia de la Unió Europea, avalada també per diverses sentències dels tribunals de justícia de l'Estat espanyol.

Dicha Moción no implica coste económico

Palacio del Senado, 6 de marzo de 2020

Eduardo Fernández Rubiño

Portavoz

Carles Mulet García

Senador